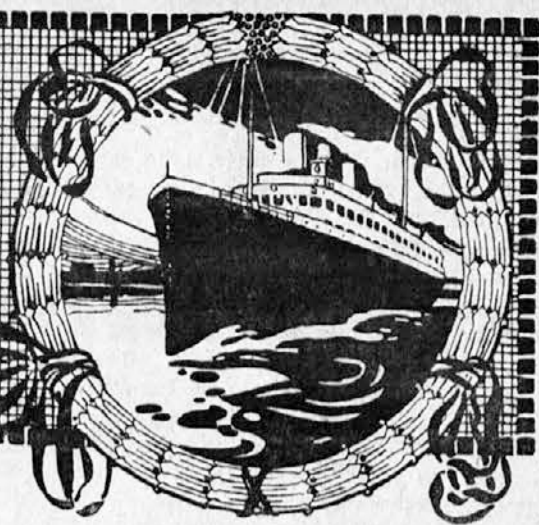

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, obrt, industrijo ter narodno in politično gospodarstvo sploh.

Izhaja vsaki petek, ali če je ta dan praznik, dan preje popoldne z datumom prihodnje sobote. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1 (pri trgovskem društvu Merkur). — Naslov za dopise: Trgovski list, Ljubljana, poštni predal 148. — Naročnina znaša do konca t. l. K 30 in je plačljiva vnaprej. — Posamezna številka stane K 1.60. — Oglasi se računajo po ceniku. — Ponatis članov je dovoljen le z navedbo vira. — Plača in toži se v Ljubljani. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani. Štev. rač. pri ček. uradu 11953. Lastnik in izdajatelj Konzorcij Trg. lista. — Odgovorni urednik Franjo Zebal, Ljubljana - Dol. c. 148.

III. letnik.

V Ljubljani, 9. oktobra 1920.

10. številka.

Občni zbor konzorcija za izdajanje Trg. lista.

V nedeljo, 3. t. m. se je vršilo zborovanje konzorcija Trg. lista. Zborovanje, na katerem je bila zastopana tudi slovenska Štajerska, je vodil gosp. Ivan Jelačin ml., ki je z lepimi besedami orisal pomen trgovsko-strokovnega tiska, delovanje pripravljalnega odbora in načrt, po katerem bi se moralo vršiti naše nadaljnje delovanje. Pozval je vse tovariše in vse stanovske organizacije, da širijo idejo vzajemnosti in zanimanje za Trgovski list. Z povdankom je še omenil, da so celjski tovariši glasom poročila tovariša Strmecki-ja podpisali brez vsake agitacije 150 deležev.

Gosp. Andrej Šarabon je kot blagajnik priprav. odbora podal blagajniško poročilo. Urednik Trg. lista je prosil vse trgovce in vse strokovne organizacije, da mu pomagajo z nasveti in dopisi, ker le v tem slučaju bo list res zastopnik mišljenja in hotenja trgovskega stanu. Od odbora predlagana pravila so bila enoglasno sprejeta. V odbor so bili izvoljeni trgovci Šarabon Andrej, Jelačin Ivan, Stupica Franc, Bahovec Ivan in Zebal Franjo, vsi iz Ljubljane; Čuček Franc iz Ptuja, Weixl Vilko iz Maribora in Strmecki Rudolf iz Celja. Kot zastopnika industrije sta bila izvoljena g. Bonač Franc in Golob Franc, oba iz Ljubljane. Kot nadzornika sta bila izvoljena Kostevc Ivan in Urbanič Josip.

Omeniti moramo, da razven g. Kostevca, se gospodje manufakturisti niso vdeležili zborovanja. Ne vemo, ali se tem gospodom tako dobro godi, da ne potrebujejo našega dela in jim ni potreba sodelovati.

Popoldne se je vršil trgovski sestanek, na katerem so se trgovci posvetovali o svojem nastopu pri volitvah v veliko ustavotvorno skupščino.

Trst.

Za našo državo ostal bo Trst v narodno-ekonomskem oziru napolnjen mrtva točka vse dotlej, da se zmanjša število nepošastnih računov, ki jih ima država Srbov, Hrvatov in Slovencev s sosedno Italijo še obravnavati. Slišali smo zato že opetovano, da uživajo n. pr. druge, bolj oddaljene države razne ugodnosti v tržaški luki, češko-slovaška, da ima kar svojo prosto luko, da favorizira Italija na vso moč Nemško Avstrijo in celo Nemčijo, da namerava v bodočih pogajanjih odločno nastopiti za koristi Ogrske glede trgovskega prometa preko Reke itd. A da bi Jugoslavija, ta bogata zaledna država teh dveh luk, uživala najmanjše ugodnosti v Trstu ali na Reki, o tem nismo čuli ničesar. Zanimivo je za nas, da se pravkar vršo tudi pogajanja Italije z Poljsko državo, da bi se transporti, ki se ne morejo odpraviti preko Gdanskega, odslej vodili preko Trsta. Ves ogromni izseljeniški promet iz Poljske v Ameriko in ves izseljeniški promet iz Amerike v Poljsko naj se

konecentrira v Trstu. Laška vlada je privolila v to, da pripravi Poljski potrebno število lokomotiv in vagonov v svrhu neovirane izvršitve tega prometa, če pri skrbi Poljska potrebuje premog. Poljska je tej zahtevi ugodila stem, da hoče v Trstu ustanoviti posebno premogovno stacijo, ki jej bo kurivo dovažala iz Gornjeleszijskih in iz Dombrovaških revirjev. Sledila bodo pogajanja glede važnih detajlnih prašanj n. pr. o ureditvi direktne železniške zveze med Italijo in Poljsko, o izvedbi direktnih tarifov, o napravi lastnih izseljeniških prebivališč in drugih ubikacij itd. Poljska potrebuje mnogo pavole iz Egipteta in iz vzhodne Indije, za vskladiščenje tako velikih množin pa manjka na Gdanjskem priprav, dočim jih dá Italija Poljski v Trstu na razpolaganje. Dalje naj se tudi Poljski importi brazilijanske kave, avstralske volne, tzv. Quebracho lesa, dišav in dr. kolonialnega blaga vršijo odslej preko Trsta. Kot eksportno blago hodi za Poljsko osobito petrolej in les v poštev hoče pa Poljska v Trst dovažati tudi soli in premoga. Poljski smrekovi les bodo tržaške ladjedelnice vporabljele deloma v nadomestilo za naš jugoslovanski les, ki se jim dovažava v nezadostnih množinah. Vse to blago pa se bo tudi v tranzitnem prometu preko Trsta naprej pošiljalo. Pogajanja so se vršila med zastopniki Poljske države in direktije italijanskih državnih železnic, Tržaške trgovske zbornice in pomorske oblasti; končno so se zedinili, da se ustanovi v svrhu izvedbe dogovorjenih transakcij neka specialna komisija s sedežem v Trstu. Predsednik te komisije je predsednik znane parobrodne družbe Cosulich, gosp. Oskar Cosulich, podpredsednik je generalni ravnatelj tržaškega Lloyda, Uccelli. Laška vlada je izrecno izjavila, da hoče Poljski v vsakem oziru najboljše ustreči. Glede prevoznega prometa skozi Jugoslavijo, N. Avstrijo in Češko-Slovaško potrebna so seveda pogajanja s temi državami.

Toliko smo o zadevi poučeni od prijateljske strani. Iz naše strani smo prepričani, da bo Italija pogajanja, ki jih omenja poročilo na koncu, zavlekla vsaj do končanega plebiscita na Koroškem, ker upa, (v slučaju neugodnega izida za Jugoslavijo) zasedbo Bohinjske železnice in proge od Jesenic do Trbiža stvar dokaj zenostaviti, kajti v tem slučaju pogajanj z našo državo sploh ne bilo treba. Za Slovenijo pomenjajo vsa ta prašanja »biti ali ne biti« in trdno smo uverjeni, da se gotovi upi »zvestih zaveznikov« Jugoslavije nikdar ne bodo izpolnili. Pogajanja pa, ki se bodo po ugodnem izidu plebiscita vršila glede tranzitnega prometa preko našega teritorija med Italijo oziroma Poljsko na eni ter našo državo na drugi strani nam bodo pač morala donášati vsaj tiste komerčne ugodnosti v tržaški luki, ki jih uživajo druge države že doslej.

Pri tej priliki se pač najjasneje vidi, kako tesno je včasih v svetovni gospodarski politiki spojenih kar po več čisto različnih prašanj. Slovenija je mnogim

močno v napotje, ker jo je Bog pač postavil na kraj, kjer se ima morda za dobo dolgih stoletij vršiti kar najživahnejši tranzitni promet. Plesbicit na Koroškem, ki se v Beogradu in Zagrebu žal jako omalovažuje, da o njem časopisje komaj kaj zapiše (in še to često iz neprijateljskih virov), utegne imeti zelo dalekosežne posledice za bodočnost celokupne naše države. Ni namreč vseeno, če nas bodo morale vpoštevati države, ki se poslužujejo svetovne luke Trsta, in to ni le Italija in Srednja Evropa, temveč tudi skoro ves kolonialni svet, ki hoci tukaj za komerčni promet v poštev. Mi slovenski trgovci smo gotovo prvi, ki se bomo živahnega tranzitnega prometa prav veselili in ga ne bomo ovirali dobro vedoč, da nam tak promet lahko ob pametni državni gospodarski politiki donáša indirektno dosti haska. Ostati pa hočemo gospodarji tistih dohodov do Trsta, kjer prebiva naš narod v kompaktnih masah in v bodoče ne bomo mogli priznati takozvane gospodarske interese ali pritruditi strateškim pomislekom sosedov. Dogovoriti se hočemo kot polnovredni kontrahenti in na prijateljski način z vsemi državami, ki hodijo tukaj v poštev in ki to želijo, glede vseh podrobnih prašanj čim najbolj neoviranega tranzitnega blagovnega prometa preko teritorija Jugoslavije. Poskusi pa, ki jih opažamo tako pri južnih kakor pri severnih sosedih, merči na to, da nas na gotovih prometnih točkah oslabijo ali nam z ozirom na svoje takozvane gospodarske koristi izpodvežajo dotočne prometne žile, taki poskusi so nemoralni in ne vredni velikih narodov. Tudi naš narod ima — pravico do gospodarskega obstoja in se bo branil do skrajnega proti soseči, kateremu n. pr. diši naš les v Bohinjski ali Jeseniški dolini ali kaka železniška proga v krajih, kjer od pamtiveka prebiva in dela naš človek, branil se bo proti soseči, ki si prisvaja naše živo srebro, naše plavže, naše čudezne jame, ali ki izrablja nezavednost zapeljanega slovenskega človeka, pridobljenega ob plesbicitu z najstrahovitejšim pritiskom. In vse to z ozirom na gospodarske koristi — sosedov. In pa vojaška strategija!!

Zgodovina ima še dosti popraviti. Ko bo vsa krivica popravljena, ki se nam je doslej godila, takrat bo vzhodna obal sinjega Jadrana vsa naša, naša z vsem obširnim zaledjem, kjerkoli prebiva naš rod.

Živijo naš Trst!

Edo Kunst.

Naša usnjarska industrija.

Usnjarsko industrijo v naši državi je zadela nova kriza. Prva nevarnost se je pokazala v mesecu juniju, ko so začele v inozemstvu cene usnju padati. Vse je mislilo, da pride do splošnega padanja cen, vse je čakalo nestrpljivo dalnega razvoja. Brskali smo po raznih inozemskih časopisih, zasledovali poročila z zunanjih trgov ali nobeden ni

znal povedati, kaj prinese prihodnost. Cene surovemu in izdelanemu blagu so tudi pri nas padle, a kljub temu je bilo opaziti na vseh trgih močno stagnacijo in splošno nezanimanje. Surove kože so se pri nas znižale od prejšnje maksimalne cene K 34 celo na K 25 za kg, a z ozirom na zunanji položaj naša industrija niti pri tej razmeroma nizki ceni ni kazala mnogo interesovanja. Šele komaj avgusta meseca, ko se je za usnjare pričela sezona in so šle cene zopet navzgor, je postalo zanimanje za surovine živahnije. Tovarne so kupovale in kupovale, da se preskrbe čez zimo s surovinami in kože so dosegle danes že preko 50 K za kg. In kako izgleda pri nas produkcija pri teh cenah?

Svoječasna vladna naredba (št. 128 od 23. II. 1920) je določila maksimalno ceno za surove kože na K 18 za kg; ceno podplatov pa na K 93 za kg. Od vlade določena cena za podplate je presegala torej 5kratno ceno surove kože. Dobro vem, da cela usnjarska industrija s temi cenami ni bila v najboljšem položaju. Toda razvoj bi bil še mogoč, da ne bi v Sloveniji nastalo naenkrat tako pomanjkanje surovih kož. V zaprtih zabojih, vinskih sodih in ne vem kako še, romale so naše kože preko kitajskega zidu Slovenije v sosedno za usnjarsko industrijo svobodno Hrvaško, kjer so plačevali nad 100% višje cene, kakor pa pri nas. Industrija v Sloveniji je gledala v obupno propast, večina večjih obratov je bila tik pred ustavitvijo obratovanja, mali usnjariji pa so jedva še dihal.

Centralna vlada je koncem maja t. l. proglasila svobodni promet po celi kraljevini in kitajski zid med Slovenijo in ostalimi pokrajinami države se je podrl, toda za usnjarsko industrijo so nastale zopet druge težkoče. Podražil se je premog in k temu je železniški minister podražil še železniške tarife, ter že samo s tem celi domači industriji zlomil vrat. Poglejte samo železniške tarife drugih držav, tudi premaganih, in videli boste, kako stojimo pri nas, ki imamo za obstoj in razvoj toliko ugodnih predpogojev, da nas lahko vsi naši sosedje zavidajo.

Produkcijnska kalkulacija v usnjarski industriji je postala z ozirom na visoko ceno surovin in ogromno tovarnino na železnici, tako visoka, da že samo produkcijski stroški domačih izdelkov daleko presegajo ceno inozemskega uvoženega blaga. Kljub temu, da se je cena surov. kožam povišala na nad 2 1/2 kratno nekdanjo maks. ceno, je zaostala v prostem prometu cena gotovemu usnju pod proporcionalno.

Primerjajmo sedaj domače cene s cenami inozemskih trgov. Podplati stanejo pri nas K 170-180, v Avstriji (glasom poročila Allg. Lederindustrie Zeitung, Wien 18. sep.) K 290-310, to je v naši valuti K 96-124, v Nemčiji (Kölner Warenbörse 8./9. 1920) Mark 60-65, ali naših K 108-117, Kruconi 180-200, v Avstriji 375-400 (j. K 150-160), v Nemčiji 98-105, (j. K 176-189.) Likanec 200-230, v Avstriji

370-420 (j. K 148-168), v Nemčiji 68-85 (122-153 j. K i t. d.)

O cenah v Italiji žal nimam poročila, slišal sem pa, da stanejo n. pr. podplati ca. 22-26 lir, to je naših 115-130 kron. Tudi je uvozna carina za usnje tako nizka, da je kar najuspešnejša konkurenca v škodo naše domače industrije mogoča. To pa ni še vse. Centralna vlada je v zadnjem času, kakor se je bralo v časopisih, dovolila po sklenjeni kompenzacijski pogodbi tudi uvoz večje količine podplato, na drugi strani pa izvoz strojilnega ekstrakta. Ni torej dovolj, da se naša usnjarska industrija že itak močno bori za svoj obstanek in da o kakem danem razvoju dolgo časa sploh ne more biti govora, vlada sama sistematično ubija našo industrijo ter ji ne da dihati. Nismo mi proti zdravi konkurenci, a imeti moramo proste roke. Vlada forsira izvoz predmetov, ki jih potrebujemo tudi sami in podpira na drugi strani uvoz predmetov, katere mi sami izdelujemo; dala pa seveda največje težkoče pri uvozu surovin in polsurovin, katere so za obstoj naša industrije eksistenčne važnosti.

Kako pa se dvigne cena strojilnih pripomočkov pri ugodnem izvozu, se vidi najbolj na sledečem primeru:

Srojilni ekstrakt je veljal lansko leto K 270 za 100 kg, letos do maja je poskočil na K 660—, od maja pa do začetka septembra na K 900—, nato na K 1100— in baš prejšnji teden na K 1400—.

Železniška tovarnina je tako visoka, da jo industrija več ne zmaga. Uvozu strojev in kemikalij se dela toliko neprilika, da zgubi človek počasi vse veselje za delo. In ako se posreči, da kupiš blago po ugodni ceni in ga odpriš proti domu, ti onkraj meje grozijo z licitacijo blaga, katerega si s tolikim trudom in tolikimi stroški nakupil; Avstrija nima več prostora za sto in sto z našo robo natovorjenih vagonov, ki se jih ne pusti čez mejo na zimsko spanje pri carinarnicah. Hic Rhodus! Tu tiči tudi zelo važno vprašanje za razvoj usnjarske industrije. Če se že moramo boriti z inozemstvom, naj se nam vsaj doma ne dela toliko težko. Inozemstvo nas itak do skrajnosti izrablja, ker natančno ve, da smo od njega odvisni.

Položaj, kakor je danes, je brezdvomno nevzdržljiv in ako se stanje v doglednem času ne zboljša, pokazali bomo davčnemu vijaku, ki preži pozorno na nas, pasivne knjige. V znamenju »nema vremena« nema industrije.

Oddaja premoženja v Avstriji in naše gospodarstvo.

I.

Dne 21. julija t. l. je republika Avstrija sprejela zakon o »enokratni veliki oddaji premoženja«. Namen zakona je dvigniti vrednost nemško-avstrijske krone. Bistvo obdačbe obstoji v tem, da se ugotovi »čisto« premoženje fizičnih in jurističnih oseb in da mora davčni zavezanec del čistega premoženja oddati v denarju.

Z zakonom se radi tega pečamo podrobneje, ker vsebuje nekatera določila, ki morejo učinkovati tudi na naše gospodarsko življenje.

Da mora priti v Avstriji do oddaje premoženja, je bilo vsakemu že od začetka jasno. Republika je namreč tako preobremenjena, da ne more gospodarsko ne živeti, ne umreti. Da bi se z namerovano oddajo premoženja gospodarsko ozdravila, tega seveda tudi največji optimist ne bi mogel trditi. Oddaja premoženja je pač dvorezen nož. Vsekako pa ni imela republika drugega izhoda. Radi tega tudi parlamentarna debata ni bila na višini. Iz vseh govorov in iz časopisja nam zveni le neka grenka, resignirana malodušnost.

Zakon sam je plod raznih kompromisov. V njem se prav jasno zrcali politična struktura parlamenta. Medtem ko se je agrarcem posrečilo doseči razmeroma še precej lahka bremena, industrija ih veliki kapital krvavi na zelo občuten način. Tako bi n. pr. delniška družba z delniško glavnico 210.000.000 K (700.000 delnic à 300 K

nominalne) plačala na tem davku okrog 95 milijonov kron, ako so znašale dividende zadnja leta 10% in ako znaša kurzna vrednost delnic 900 K. Delniška družba zgubi torej polovico glavnicične imovine in sicer v 3 letih. Tak je namreč plačilni rok za delniške družbe! To je udarec, ki lahko ugonobi tudi najmočnejše podjetje. Delniške družbe so sicer napele vse svoje moči, da dosežejo milejšo oddajo. A ker niso imele večjega parlamentarnega zastopstva, se jim to ni posrečilo.

Z zakonom se moremo pečati le v obrisu, ker je preobširen.

Predmet oddaje premoženja tvori, kakor smo že zgoraj omenili, »čisto« premoženje, torej aktiva po odbitku dolgov, bremen in še nekaterih, po zakonu dopustnih odbitkov. Obdačljivo premoženje se ugotovi po stanju z dne 30. 6. t. l.

V premoženje se šteje načelno vse kar se v občje in pravno označuje za premoženje, brez ozira na to, ali doniša dejansko tudi kak donos ali ne. Merodajno je le, ali je možno kot premoženjski del oceniti v denarju ali ne. Zakon pozna pač izjeme, a takih je le malo. Izjeme so n. pr.: nezapadle rente, službi božji neposredno služeci predmeti, dalje oprava, obleka, namizno orodje, itd., v kolikor se to rabi v vsakdanjem življenju.

Oddajno-obvezni premoženjski deli so torej n. pr. nepremičnine, premičnine in na teh sloneče pravice, dalje pravice sploh. Oddajnoobvezne so tudi umetnine, slike starine, biseri, dragulji itd.

Ta ugotovitev čistega premoženja velja za vse slučaje razun za delniške družbe. Pri teh se ugotovi premoženje le po vrednosti vseh delnic. Kako se najde vrednost delnic, o tem pozneje.

Sedaj pride najtežje in najvažnejše vprašanje, namreč kako je ugotoviti vrednost posameznih premoženjskih delov in odbitkov. V poštev bi prišla ali prometna vrednost ali pa vrednost po odnosnosti poedinih objektov. Nadalje, ali se naj vrednost ugotovi z ozirom na gotov dan, ali z ozirom na daljšo dobo.

Zakonski osnutek, ki pa tu ni obveljal, je slonel na načelu obdačbe po prometni vrednosti. To načelo je zadelo samoumevno na najhujši odpor, ker bi pomenilo visoko preobdačbo, ki v dejanskih razmerah ni utemeljena. Po dolgih pogajanjih se je dosegel sledeči sporazum.

Zemljišča s poslopji, ki služijo kmetijstvu, gozdarstvu ali pa vrtnarstvu, se obdačijo po donosni vrednosti. Kot slednja velja 20kratni donos, ki je bil dosežen povprečno pod normalnimi pogoji v l. 1913-1919. Vendar ta vrednost ne sme biti, razun v izrednih slučajah, nižja od 10kratnega čistega, oziroma pri gozdovih od 20kratnega katastralnega donosa. Posest pride tu v poštev le kot običajna normalna gospodarska jednota. Nenormalni presežek na živini, orodju, a tudi n. pr. na gozdih se oceni po občni prometni vrednosti.

Prometna vrednost velja tudi za ono hišno in zemljiško posest, ki ne služi niti kmetijskemu niti gozdarstvom oziroma vrtnarskemu gospodarstvu. Le pri hišah v mestih služi kot podlaga za ocenitev vrednosti donosnost. To načelo velja za vse kraje, kjer so v veljavi odredbe v varstvo najemnikov. V svrhu ugotovitve vrednosti po donosu, je od prejemkov v letih 1917, 1918 in 1919 odbiti dejanske izdatke za poprave, davke, za vzdrževanje in amortizacijo poslopj. Na ta način dobljeno donosno povprečje je kapitalizirati (n. pr. na Štajerskem s 4%, torej množiti s 25.) Zmnožek je donosna vrednost.

Pri obrtjih, trgovinah in industriji se ugotovi vrednost premoženja ali po nakupni vrednosti posameznih premoženjskih delov, ali pa, ako to želi stranka, po prometni vrednosti z dne 30. 6. 1920. To načelo velja tudi za zemljišča in poslopja, ki služijo tem namenom. Vojna posojila, katere je republika prevzela v svojo obveznost, je oceniti po podpisnem kurzu. Drugi vrednostni papirji, ki se notirajo na dunajski borzi, se ocenijo po davčnem kurzu, t. j. po povprečju med pro-

metno in donosno vrednostjo. Prometna vrednost se ugotovi z ozirom na daljšo dobo, ki se pa določi šele naredbenim potom. Donosno vrednost se dobi s kapitaliziranjem donosnega povprečja v letih 1917, 1918 in 1919 po obrestno obrestni meri 3,5%.

Ker je prometno vrednost v gotovih slučajah pravilno zelo težko določiti, odreja zakon, da je pri ugotovitvi prometne vrednosti kuksov, deležev pri zadrugah in pri družbah z. o. z. vpoštevati event. tudi še celotno premoženje družbe, zadruga itd.

Skrajni mejnik davčne vrednosti pa tvori vendarle prometno vrednost. Preko te se torej ne sme iti.

Na ta način se ugotovi tudi vrednost delnic.

Ocenitev glavnicičnih terjatev se vrši načelno po nominalni vrednosti. Za ponavljajoče se terjatve in dajatve je merodajna njihova kapitalna vrednost.

Papirnat denar kakor tudi kovani denar republike, ki ni iz srebra, je srebra, je oceniti po nominalni vrednosti. Za nekovano zlato in srebro, za zlato in srebrni denar, bankovce i t. d. določi vrednost dunajska devizna centrala. Nevdelane bisere, dragulje i t. d. je oceniti po prodajni ceni.

Že iz tega obrisa je razvidno, da je pravilna ocenitev posameznih premoženjskih delov nad vse težka in kočljiva.

Od svote premoženjskih aktiv je odšteti davke, bremena, dolgove in še neke odbitne postavke. Ž njimi se ne bomo natančneje pečali, ker bi to prekoračilo okvir tega članka.

»Čisto« premoženje do zneska 30.000 K je prosto oddaje. Ako ima obvezanec soprogo in otroke, ki žive ž njim v skupnem hišnem gospodarstvu, se oddaje prosti minimum zviša za soprogo za nadaljnih 30.000 K (pod gotovimi pogoji celo za 50.000 K) in za vsacega otroka pa še za nadaljnjih 15.000 K. Juridične osebe so proste oddaje premoženja, ako »čisto« premoženje znaša le 50.000 K. Slednji znesek je pa tudi v slučaju devizne obveznosti odšteti od čistega premoženja.

Konečno še omenimo, da je lastno premoženje v skupnem gospodarstvu obvezana živeče soproge le v izjemnih slučajah pristeti k premoženju soproga. Isto velja glede otrok.

Glede davčnih meril opomnimo, da zakon razločuje dva primera: a) juridične osebe in pa one fizične (večinoma inozemske) osebe, katere se obdačijo le glede v republiki pridobljenega ali pa v republiki se nahajajočega premoženja (to so izjemni slučaji le delne obdačbe, vide spodaj), in pa b) ostale fizične osebe.

Juridične osebe in one fizične osebe, katere je le delno obdačiti, plačajo 15% od oddajnoobveznega premoženja. Za vse druge fizične osebe pa velja sledeče davčno merilo:

od začetih ali polnih	20.000 K	3%
» nadaljnjih ali »	20.000 »	5 »
» » » »	20.000 »	7 »
» » » »	20.000 »	9 »
» » » »	60.000 »	11 »
» » » »	80.000 »	13 »
» » » »	100.000 »	15 »
» » » »	130.000 »	17 »
» » » »	200.000 »	19 »
» » » »	250.000 »	22 »
» » » »	350.000 »	25 »
» » » »	450.000 »	29 »
» » » »	700.000 »	33 »
» » » »	1.100.000 »	38 »
» » » »	1.500.000 »	43 »
» » » »	2.000.000 »	50 »
» » » »	3.000.000 »	57 »
od presežka nad 10.000.000		65 »

Pri obvezancih, ki morajo skrbeti za enega ali več otrok, se zniža oddaja pri premoženjih do 50.000 K za 10% in pri premoženjih do 100.000 K pa za 5% za vsacega otroka. Za premoženja, ki so obstojala že pred 30. 6. 1914, torej pred vojno, so določene bistvene olajšave onega dela davka, ki bi odpadel na predvojno premoženje. Davek je plačati, ako odpade od vrednosti čistega premoženja manj kot 40% na nelikvidne premoženjske dele, z obrestmi vred v treh letnih obrokih in sicer prvi obrok v 3 mesecih po dostavi plačilnega naloga, drugi obrok po poteku enega

leta, in tretji obrok pa po poteku drugega leta po dostavi plačilnega naloga. Na enak način je plačati 20% predpisa, ako odpade od vrednosti čistega premoženja več kot 40% na nelikvidne premoženjske dele. Ostanek je plačati na željo stranke v rentah v 5, 10, 15, ali 20 letih. Nelikvidni premoženjski deli so nepremičnine z vsemi poslopji, pritliklinami, služnostni in realnimi pravicami vred, premogokopi, dalje premičnine, ki služijo kmetijstvu, gozdarstvu, rudokopom, ali pa kakim drugim pridobitnim podjetjem. Sem spadajo tudi zaloge. Nelikvidni so tudi deleži pri trgovskih in premogokopnih družbah (ne pa delnice, deleži pri zadrugah in zaslužbe pri podjetjih). Nadalje so nelikvidni vrednostni papirji, ki se na dunajski borzi ne notirajo itd. K nelikvidnim premoženjskim delom je šteti redoma torej vse one predmete, katere je težje vnovčiti.

Prva renta zapade dne 1. 7. 1922. Pri tem pa obvezanec nosi seveda 5% obresti.

V izjemnih slučajah je možno dovoliti, da se potom rent plača tudi več kot 20%. To velja za take slučaje, v katerih je podjetje sicer dokazno gospodarsko ogroženo oziroma, ako je sicer preživljenje obvezanca v nevarnosti. V slučaju, da stranka vplača davek pred zakonitim rokom, je deležna raznih ugodnostij. Še večje so ugodnosti, ako odda premoženje pred dostavo plačilnega naloga.

Oddaja se vrši načeloma v gotovini, event. potom dobropisa takozvanega finanjskega zavoda in pa z odstopom onih vojnih posojil, katere je Avstrija prevzela v svojo obveznost. Slédnje velja tudi za državna posojila Avstrije. Vojno posojilo se sprejme po svoječasnem podpisnem kurzu. Vendar je vplačilo potom vojnih posojil omejeno na dva načina. Rente sploh ni možno odplačevati potom vojnega posojila in le polovico oddaje je dovoljeno na ta način odplačati. A tudi v posojilih Avstrije je dovoljeno le 1/4 odplačati. To odplačilo z vojnim posojilom vred ne sme presegati polovico predpisa. Potom dobropisa pri kakem finanjskem zavodu se davek plača na sledeč način. Stranka ponudi temu v prodajo posamezne premoženjske dele ali pa zaprosi za posojilo na blago itd. Finanjski zavod lahko to ponudbo sprejme in se dotični znesek vpiše v dobro države. Stranka sama torej ne dobi v roke dotičnega denarja. Zavod je pod državno kontrolo in deluje po trgovskih načelih.

Zakon ima nadalje razna zelo stroga določila, ki imajo namen zavarovati interes erarja. (Dalje prih.)

Železniške reklamacije.

Železniška uprava glede draginje ni zaostala za drugimi panogami našega gospodarstva. Zlasti zadnje zvišanje tarif je poseglo globoko v kalkulacijo vsakega trgovca, obrtnika in industrijalca. Pri tem zvišanju pa je uvedla uprava državne železnice določbo, da se računa tovarnina po njenih glavnih progah (izvzemši srbske proge) na podlagi celokupne vsote kilometrov, če prevoz ni pretrgan po južni ali kakli lokalni železnici. To dejstvo je za promet med postajami naše gorenjske in dolenske železnice in postajami državnih železnic na Hrvaškem, v Vojvodini in Bosni važnega pomena, ker je med temi postajami po novih predpisih prevoz večinoma cenejši, ako gre blago čez Metliko in Karlovac, kakor če se prevaža čez Zidanmost—Zagreb—Sisak. Kljub temu pa, da so tozadevne tarifne določbe jasne, tožijo naši trgovci, da se jim pogosto računa nepravilna tovarnina.

Priznati moramo, da je dosledno pravilno računanje tovarnine težka naloga, ki je odvisna od zelo različnih prepogojev in ki se ni še nikdar, odkar železnice obstojajo, brezhbno izpolnjevala; danes smemo tega tem manj pričakovati, ker vemo, da jugoslovanske železnice po preobratu še daleč niso dosegle višine, na kateri so stale pred vojno. Pri naših tarifah obstojajo jezikovne težave in železniški uslužbenci dostikrat niso še tako izšolani kakor

bi bilo želeti. Vsak posameznik, ki daje železnici blago v prevažanje, naj torej po možnosti sam gleda, da se varuje škode, nastale vsled napačne uporabe žel. tarifnih predpisov.

Stvar je prevedena za posameznika nekoliko težavna, ker so žel. tarifni predpisi zelo obširna in zamotana veda, ki je dostikrat niti oni ne obvladajo popolnoma, ki se morajo dan za dnem za njo pečati. Kot glavno pravilo pa za vsakogar, da označa blago v tovrnem listu jasno in točno, kakor to zahteva tarifa I. del, oddelek B. Označba seveda mora ustrezati blagu, ki je predano železnici v prevoz. Navajam samo en primer. V blagovni razrednici imenovane tarife I B je vsebovano razredovanje za pohišstvo (Möbel) in selitveno blago (Umzugsgut). Mnogo, kateri se seli z železnice ter označi svoje »selitveno blago« v tovrnem listu kot »pohišstvo«. Posledica je, da mu železnica računa dražjo tarifo za pohišstvo, ki presega dvakratno tarifo za selitveno blago. Marsikomu se zdi potem prevoz predrag ter zahteva od železnice povračilo, pa brez uspeha, če nima na razpolago dokaza, da je bilo prevažano selitveno blago in ne pohišstvo. Brez takega dokaza železnica povračila ne izvrši, ker obstoja med tarifnimi predpisi, ki so podlaga potom tovrnega lista sklenjeni prevoznih pogodb, določba, da je za računanje tovrnina merodajna edino le označba blaga v tovrnem listu. Vsekakor pa je tudi nepredvidno, označiti blago v tovrnem listu nepravilno, kot tako, ki se cení po nižji tarifi, ker ima železnica pravico, prepričati se, če predano blago ustreza označbi v tovrnem listu. Za poskušano prikrajšanje na tovrnini si zaračuna železnica na podlagi določb obratnega pravilnika kot pribitek dvojno razliko med prihuljeno nižjo in pravilno tovrnino. Za označbo »selitveno blago« namesto »pohišstvo« pri teži 5000 kg računa železnica na primer iz Ljubljane do Novega mesta pri današnjih tarifah nič manj kakor 1720 kron pribitka. Kdor glede pravilne označbe ni na jasnem, naj poižve na postaji, kjer blago odpošilja. Red v tem oziru bo marsikoga obvaroval škode.

Drugo važno sredstvo, obvarovati se škode, so povračilni zahtevki ali reklamacije glede previsoke tovrnina. Ta zadeva je težavnejša, kakor ona glede označbe, ker ne more vsakdo imeti pri roki žel. tarif, katerih je cela zbirka, v enem ali drugem slučaju pomaga sicer zdrav razum, primerjanje z drugimi pošiljkami itd., vendar ta pota ne vodijo vselej do uspeha, ker niso zanesljiva. Tudi poižvedbe na žel. postajah niso vselej uspešne, ker te same dostikrat nimajo pregleda o računanju celotne tovrnina, ali se napačno ne zavedajo ali pa radi obilice dela stvari ne pretehtajo dovolj temeljito. Najzanesljivejše sredstvo ostane tedaj pregled tovrnih listov po tarifnih. Naši trgovci in industrijalci imajo, kolikor nam je znano, dovolj prilike, oddati svoje tovrne liste v tak strokovni pregled. Pameten trgovec, industrijalec, obrtnik itd. te prilike tudi nikdar ne bode zamudil, ker ga takrat, kadar so žel. pristojbine računane pravilno, stane k večjemu poštino za dopošiljanje tovrnih listov pregledovalnemu uradu. Če pa so bile pristojbine računane nepravilno, plača lastnik tov. lista le dogovorjeno provizijo od zneska, ki bi bil zanj brez strokovnega pregleda najbrže itak zgubljen.

Glede povračilnih zahtevkov ali reklamacij preveč plačane tovrnina velja v splošnem železniški obratni pravilnik. Tozadavne vloge so kolka proste. Povračilo more zahtevati le oni, ki je tovrnino plačal in sicer pri predplačani (frankirani) tovrnini pošiljatelj, pri nakazani tovrnini pa prejemnik. Zahtevku mora priložiti pošiljatelj predajnico (prejemno potrdilo), dvojni tovrnega lista ali pa predplačilnico (Frankaturnote), prejemnik pa tovrni list, torej vedno tovrno listino, na podlagi katere je bila tovrnina plačana. Ako hoče opravičenec reklamacijo poveriti kakim tretji osebi, je treba zahtevku priložiti še potrebno reklamacijsko legitimacijo in sicer odstopnico (cesijo), katero je treba kolekovati po lestvici II. za zahtevani znesek, pooblastilo (kolek 4 K) rabi pa trgovsko na-

kazilo, ki je koleka prosto. Če reklama predplačano tovrnino prejemnik, ali nakazano tovrnino pošiljatelj, zadostuje da reklamant predloži obe v poštev prihajajoči tovrni listini, namreč predajnico ali dvojni tovrnega lista in tovrni list brez vsake reklamacijske legitimacije. V takem slučaju si železniška uprava listini pridrži.

Za vložitev zahtevkov glede preveč plačane tovrnina je časa eno leto od dneva, ko je bila tovrnina plačana. Zahtevke se more vložiti na postaji, kjer je bila tovrnina plačana ali pa pri žel. upravi, kateri pripada dotična postaja. Vložitev pri kakem drugem žel. uradu ni smotrena in v najboljšem slučaju rešitev zavleče, navadno pa dobi stranka take vloge nazaj.

Povračilni zahtevki so za stranke, ki imajo dosti posla z železnico, velike važnosti. Večja industrijalna podjetja vedo to važnost primerno ceniti in imajo radi tega nastavljene posebne tarif večje tariferje, ki se navadno s svojim delom izborno izplačajo. Nočemo očitati žel. upravam, da namenoma tripijo nedostatke pri računanju tovrnin, pomanjkljivost izvira iz narave obratovanja samega. Protiukrepi, namreč spontano povračilo preplačanih tovrnin, so nezadostni in hirajo najbrže na isti bolezni kakor nepravilno računanje, vendar pa hočemo upati, da bo pokazalo ministarstvo saobračaja sčasoma kaj več smisla za komercijelno službo, kakor se to vrši danes.

Kontingentni dogovor z Avstrijo.

b) Uvozni kontingenti.

Po ravnokar objavljeni trgovski pogodbi z Avstrijo, ta zavezuje Avstrijo 1. da sklene posebno pogodbo o izposojanju železniških lokomotiv, 2. da pripušča sklepanje privatnih pogodb z avstrijskimi tovrnami o popravilu železniških voz in lokomotiv, 3. da dobavi deloma proti kompenzaciji deloma brez nje različne vrste blaga in sicer:

1. iz skupine železninskih izdelkov:

palično in fazonsko železo za	12 milj. avstr. K.
raznovrstno jeklo	25 » »
železna žica nad št. 20 motike, lopate, rovnice, sekire, grablje	40 » »
ostalo orodje tudi obrtniško	30 » »
osovine za vozove (železne)	40 » »
žičniki in žebli	15 » »
žebli za podkovanje	5 » »
vijaki in neti	15 » »
pločevino za dinamo stroje	2 vagona
pločevino za stavbene svrhe	5 vagonov.

Dobava pločevine se izvrši le proti kompenzaciji za vsak vagon pločevine 5 vagonov premoga po 4.500 kalorij. železne konstrukcije za ceste stavbe, dvigala in privatne potrebe 200 milj. avstr. K. železniški mostovi 200 » » kovinska prediva 1 » » poljedelski stroji in orodje 100 » » stroji, operati in tesalke 175 » » armature 2 » » igle, zaponke, peresa tračnice, normalne in ozke 50 » »

kose 600.000 kosov srpi 200.000 kosov podkove za 12 » » stavbeno okovje 10 » » spojni deli za cevi 10 » » sedlarsko železje 7 » » kotlarski izdelki 8 » » instalacijski predmeti za plin 2 » » tehtnice 10 » » žične vrvi 3 » » železniške instalacije blago iz litega železa in kovanega 30 » »

2. prevozna sredstva. avtomobili, predvsem tovrni 50 milj. avstr. K. kolesa, velopedi in njih deli 10 » » plovni bageri z vlečnjaki, čolni 12 » »

tovrne lokomotive, normalnotive 4—5 kosov normalnotivi železniški vagoni 70 milj. avstr. K. vozila za ozkotine železnice 120 » » tranvajski vozovi motorni 50 kosov tranvajski vozovi brez motora 100 kosov rezervni deli za lokomotive in vagon 2 milj. avstr. K.

3. elektrotehnični material. Telegrafični in telefonski aparati in material 50 milj. avstr. K. instalacije za nizko napetost 4 » » instalacije za visoko napetost 50 » » električne žarnice 10 » »

4. papir. rotacijski papir za časopisje proti kompenzaciji 1 vagon suhe celuloze in 8 vagonov premoga brez izvozne carine za vsak vagon rotacijskega papirja 10 vag. meseč. navaden časopisni papir 25 milj. avstr. K. trgovski papir vseh vrst debeli papir in karton 3 » » papirni izdelki 30 » » strešna lepenka 3 » » fotografični in kemični papir 2 » »

5. tiskarske potrebščine. tiskarsko črnilo 3 milj. avstr. K. tiskarski stroji 10 » » tiskarski okvirji 0'2 » » litografski kamen 0'2 » » valjna masa 0'2 » » tiskarske črke proti kompenzaciji medi, antimona in svinca brez izvozne carine 8 » »

6. tekstilno blago: bombaževa preja, grobih in srednjih števil 400.000 kgr. dvojna preja za tkanje in pletenje 100.000 » vreče iz tekstilne i papirne preje 15 milj. » voščeno platno iz papirja ali mešanega prediva 2 » » klobučina za papirne tovarne 1 » » tehnični predmeti iz predilnih snovi 10 » » trakovi za klobuke 2 » » modeli za klobuke 2 » »

7. usnjaški izdelki: strojni gonilni jermeni 5 vagonov podplati 12 » tehnični predmeti iz usnja za 500.000 kron.

9. kemikalije in barve: dinamit 12 vagonov dinamon 40 » proti kompenzaciji po 7 vagonov premoga in 1/2 vagona acetona brez izvozne carine za vsaki vagon razstreljiva. lovsko strelivo 24 vagonov kapsle 1/2 milj. razstrelivne patrone 2 1/2 » smolnati izdelki, kolo-

fonij pivovarska smola 3 » zdravila in serumi 18 » užgalice 12 » mavec (gips) 3 » magnezitna opeka proti kompenzaciji po 2 vagona premoga za 1 vagon opeke 24 » azbestno blago in azbest za filtriranje 18 » grafit 3 » gladilni kamen 5 » kroni albumin 1/2 » eterična olja 6 milj. avstr. K. rumeni in beli vazelin vsakega po 9 vagonov belo vazelinsko olje in konzistentno olje po 6 vagonov, kratanske masti 12 vag., vrtnega olja 3 vag., ostale kemikalije 40 milj. avstr. K. stiskani kvas 30 milj. avstr. K, firnež in lak 10 milj. avstr. K, mineralne, kemične in zemeljske barve 12 milj. a. K, 150 steklenic amonijaka à 20 kg. amonijakove sode 36 vagonov proti kompenzaciji v kameni sodi brez izvozne carine.

9. različno blago. potrebščine za laboratorije, kirurški aparati in instrumenti 36 milj. avstr. K. tehnični predmeti iz kavčuka, stekla in keramike 16 » » ognjovarna opeka in kamenje 3 » » zagostilni material 12 » » ščetke 2 » » leseni klini 0'5 » » furniri in letve za pohišstvo 2 » » žaluzije iz deščic 5 » » plošče za oblaganje židov 12 » » lutke za krojače 1 » » in ravnovrstne gumbe 10 » »

Informacije, kolikor je bilo na te kontingennte že oddano kot predujem, nam ministarstvo trgovine ni moglo dati.

Dopisi.

Volitve in oderušto. V »Novi dobi« piše dopisnik iz Maribora, da se tam ljudstvo malo zanima za volitve, pač pa se jezi nad draginjo, ker je moka poskočila na K 15—, sladkor na K 68—, petrolej na K 25— itd. Te draginje pa ni kriv trgovec, kakor misli dopisnik, ker pri teh predmetih ne zasluži trgovec niti 10% kosmatega dobička, pač pa to »oderušto« povzročajo naši sedanji poslanci in ministri, ker naše državne posle tako slabo vodijo, da nima naša krona v inozemstvu nobene vrednosti. Ko je stala naša krona v Zürichu frc. 9'20, so padle cene vsem predmetom za 50 odstotkov, sedaj pa, ko stoji spod frc. 5, pa so šle cene za 75 odstotkov gor. Tako n. pr. pšenica, ki je prišla med žetvijo in ko je šla naša krona gor, na K 4—, stane danes že skoraj 10 kron. To je jasen dokaz, da cene ne regulira ne trgovec, ne verižniški urad, ne pomanjkanje ali obilica blaga v deželi, nego vrednost lastnega denarja v tujini. Vrednost denarja pa dvigujejo vrejene razmere doma, poštena in smotrna izvozna politika in omejena uvozna možnost. Jugoslavija ima mnogo predmetov za izvoz, toda pri nas noče nihče kupovati radi prevoznih težav, sitnosti pri izvozu, na carinarnah itd. Zato pa ne moremo svoje valute popraviti in podpirati s svojim izvozom, ker se nas ogibljejo tuji kupci, čeravno lahko pri nas kupijo primeroma poceni. N. pr. Švicar lahko z enim frankom, ki je pred vojno veljal 95 vinarjev, kupi danes pri nas dve kili pšenice, a mi moramo za nji dati 16 kron. Velika povzročiteljica današnje draginje je tudi nesmotrena tarifa politika. Voznikovo zvišujejo kar na stotine odstotkov. Voznina, stojnina, ležarina, zavarovalnina, carina, kurzne razlike itd. podražujejo blago ogromno. Zavarovalnina je posebno visoka, ker na železnicah zelo veliko pokradejo. Draginje ni kriv tedaj trgovec, nego nespretni politiki in gospodarji, kateri se obrekujejo z liberalci in klerikalci, nagajajo eden drugemu, se pehajo za koristi, potem pa v svoji nezmožnosti valijo krivdo na trgovca. R. St.

Izvoz in uvoz.

Izvoz brez osiguranja valute.

Brez zavarovanja valute se smejo izvažati le ti predmeti: Ajda, poljska pšenica, proso, oluščene in moka iz njih; latorovo zrnje in listje; povrtno semenje; lukovo seme in čebrček; pleve, krmska pesa, hrahorica, bolhač, kokolj, otrobi, hmelj in moka iz hmelja, koren čipovine in sirkova slama; panji in roji, raki, školjke, ribe, čreva, koža za strojenje, šiške ruj; skrob in gume iz skroba; trsje in ločje, žir, divji kostanj in zmlate kostanjeve lupine; odpadki oklesa pri izdelovanju ekstrakta za strojenje; vino in mošt; mineralne vode; preostanki pri izdelovanju mastnih olj; skrob, mehki in trdi sir; sadni soki, slatka in konpoti; kalcijev acetat; hcor in hlorovo apno; kalcijev karbid; ekstrakti za izboljševanje zemeljskih barv; olje iz brinja in rožmarina; sortirane cunje, razen volnenih; dna za sita; preproge; moški in ženski klobuki brez razlike; izdelki iz trdega kavčuka; košarski in pletarski izdelki;

metle iz sirka, ščetarski izdelki, sita in rešeta; zobotrepci, palice iz lesa; volna in moka iz lesa brez razlike; izdelki iz galanita; kosti in roženine; celuloza; kamenje za glajenje, brusi; opeke, strešna opeka, keramika, keramični izdelki brez razlike; glazbeni instrumenti in različni izdelki iz lesa (razen stavbenega lesa); povrtnine, paprike, kumar, svežega sadja, razrezkov sladkorne pese, smetlih storžev, zmlatega trsja, rastlinskih in sadnih konserv, kamenoreznic izdelkov in mlinskih kamenov. Carine prost uvoz: Dovoljuje se, da se smejo brez carine uvažati predmeti, potrebni za vkladanje svežega in suhega sadja, kakor košare, vreče, zaboje; toda uvoznik se mora za deklaracijo zavezati, da izvozi uvožene predmete, napolnjene s svežim in suhim sadjem.

Naknadna odobritev uvoza prepovedanega blaga Na podlagi naredbe generalne direkcije carine c. številka 52.474 z dne 17. avgusta t. l. je bilo vloženih 1538 prošenj za naknadno odobritev uvoza blaga, ki je bilo že pred 23. marcom naročeno in plačano. Od tega je bilo 225 prošenj vloženih iz Slovenije. V odboru, ki je imel reševati te prošnje, sta zastopala interese g. Mohorič tajnik Zveze gremijev in g. Voltman gremija Ljubljana. Od slovenskih prošenj jih je bilo 200 ugodno rešenih, 25 pa odbitih vsled pomanjkljivih dokazov, vsled falzificiranih faktur in vsled prepozno vloženih prošenj. Prošnje bodo vrnne interesentom potem pristojnih carinskih uradov, ki bodo blago, ki se nahaja že v carinskih skladiščih na podlagi te rešitve takoj opremili. Bližje informacije daje interesentom Zveza trgovskih gremijev in zadržav v Ljubljani.

Gospodarski pomen Smirne za uvoz in izvoz. Smirna je trgovstvu vsled bogastva svojega ozadja kot centrum za uvoz in izvoz dobro znana. Pred vojno je znašal izvoz letno 400.000 ton, uvoz pa 360.000 do 380.000 ton, poleg tega je znašal transitni promet 40.000 do 80.000 ton letno. Zaledje Smirne je zelo rodovitno ter se izvažajo od tam naslednji pridelki: ječmen, žito, bob, grozdje, smokve, bombaž, duhan, olivno olje, bombažno, konopno, sezamovo in opijevo seme, surove kože, antimon itd. itd. Glavni predmeti, ki se uvažajo v Smirno, so: manufaktura, železnina, vžigalice, sladkor, kava, čaj, prazne vreče, bombažni izdelki, noga vice, sukno, svila, konzerve, vsakovrsten papir, petrolej, bencin, soda, riž, svinec, pločevina, železne cevi, baker, kositar, stavbeni material, les vseh vrst, farmacevtski in kemični predmeti, steklo, steklenice, porcelan, vino, špirit, pivo, lesno oglje, premog, čevlji in strojene kože, sir, sveže sadje, fižol, volneni izdelki, šivalni in drugi stroji, voli, svinje, parfumerijski in drugi luksuzni izdelki. Geografična lega in bogastvo Levante dajeta priliko našim državljanom, da vpostavijo trgovske zveze z Levanto.

Narodno gospodarske zadeve.

Carina.

Generalna direkcija carine je odposlala vsem carinarjem nastopni razpis:

Pošto se opazilo, da se pri uvoznem carinjenju u velikoj meri ne podnose računi o vrednosti robe, kao i da se vrednost robe stavlja natačno i od prilike, to se da toga više ne bi bilo, na osnovu čl. 273. car. zakona naredjuje ovo:

1. U buduće deklaranti pri uvoznem carinjenju moraju podnositi račune o vrednosti robe shodno čl. 34. car. zak. Deklarant je dužan na računu staviti i podpisati ovu izjavu: Račun je originalan i u svemu ispravan.

Ako bi se utvrdila neispravnost računa deklarant će biti odgovoran u smislu propisa čl. 169. carinskog zakona.

2. Podnašanje računa nije obavezno kada je vrednost uvezane robe ispod 1000 dinara.

U danom slučaju taksa za račun mora se prilipirati na tovarnom listu. Ako carinski činovnici pri pregledu robe nadju da roba vredi više od 1000 dinara obustaviće se carinjenje dokle

deklarant ne bi podneo ispravan račun od prodavca robe.

3. Kada je robe više od 1000 dinara a račun slučajno još nije stigao ili je izgubljen, pa deklarant ne može da sačeka račun zato što mu roba hično treba, carinarnica će mu po molbi i naplati takse za rešenje, dopustiti da carinjenje izvrše i bez računa, pod uslovom, da deklarant u molbi da izjavu, da za prijavljenu vrednost u deklaraciji prima punu zakonsku odgovornost i da će u ustavljenome mu roku podneti carinarnici naknadno račun na uvidjaj. Rok za podnašanje računa može biti za evropske zemlje i severnu Afriku najduži mesec dana, a za Ameriku i ostale zemlje najduži dva meseca.

O odobrenim molbama za poček podnašanja računa carinarnice će voditi evidenciju i starati se da se one u roku likvidiraju.

Naknadni pregled i sravnanje računa sa odnosnom deklaracijom imaju prvenstveno izvršiti carinski činovnici koji su bili obavili carinjenje.

Gornje vlakšice carinarnica neće više činiti licima koja u roku nisu podnela račune po ranijim odobranjima za poček računa.

4. Carinarnica će voditi strogo računa, da su podneti računi zaista originalni i ispravni: u protivnem slučaju ima svagda postupiti po propisu člana 169. carinskog zakona.

5. Carinski činovnici paziće da se stavljena vrednost u deklaraciji i statističkoj prijavi slaže ne samo po ukupnome iznosu sa računom, nego da i vrednosti kod pojedinih naimenovanja robe odgovaraju vrednosti dotične robe po specifikaciji računa. Kako se vrednosti po računu dodaju podvozni i erugi troškovi do granice, to i ti troškovi treba da budu s razmerno raspodeljeni po pojedinim naimenovanjima.

Kada carinski činovnici primete neispravnosti u ovom pogledu oni će referirati da se deklaracija vrati deklarantu, kao neispravna (ovo može biti kad nije službeno carinjenje).

6. Pri zavodu deklaracije staviće se na račun žig carinarnice i broj deklaracije.

Po izvršenom proračunu carinskih dažbina carinski činovnici staviće ispod toga svoje podpise. Kada se ne bi ocarinila sva roba po priloženom računu to će dotični činovnici na shodan način naznačiti na računu, potpisavši ocarinjenju robu.

7. Kad carinarnica utvrdi, da kod od većjih trgovaca i uvoznika netačno prijavljaju vrednost ili upotrebljavaju neispravne račune, ona će u tome izvestiti direkciju radi daljega postupka.

Nezavisno od toga ona će u danom slučaju postupiti po propisu čl. 169. carinskog zakona.

Plaćevanje carine v papirnatem denarju. Nekaj se sliši, da je finančni odsek skupščine sklenil zahtevati od finančnega ministra, da bi plačevali carino ne v zlatu ali tujih valutah, nego v naših novčanicah.

Carinske olajšave za industrije, obrtnike in poljedelce. »Službene Novine« prinašajo v številki 217 naredbe generalne direkcije carine št. 61602 z dne 28. septembra 1920, s katero se z neznatnimi izpremembami podaljšuje veljavnost lanskoletne naredbe št. 17392, po kateri so industrijalci, obrtniki in poljedelci pri uvozu za lastno porabo potrebnih strojev in obratnih surovin carine oproščeni, oziroma plačujejo za nekatere predmete brez ozira na provenienco le minimalno carino. Carinskemu uradu je treba predložiti pri vsaki pošiljavi potrdilo trgovske zbornice in potrdilo trgovskega ministrstva v Beogradu, da uvažanega blaga ni v državi ali ne v zadostni množini. Podrobno besedilo naredbe prinesemo v prihodnji številki.

Pošta.

Naše terjatve pri pošt. hran. na Dunaju in v Budimpešti. Pošt. hran. na Dunaju dolguje našim vložnikom 27 mil. kron, ona v Budimpešti pa 28 mil. kron. Oba zavoda hočeta vrniti te dolgove v današnji avstr. oziroma madžarski valuti, katera je danes 60% manj vredna od naše jugoslovanske. Tudi nočejo plačati obresti za dve leti. V interesu naše države je, da se naše

državne oblasti zanimajo za te naše terjatve ter ščitijo naše koristi.

Promet.

Promet med Čehoslovaško in Jugoslavijo. Ker je Avstrija delala velike težave prometu med Jugoslavijo in Češko in ovirala tranzit, zadrževala pošiljatve itd., se je Češka poslužila pravic, katere ji daje senžermenska pogodba, pa je ustanovila prometne inšpektorate na Dunaju, v Lincu, Gradcu in radi lažjega prehoda pri Špilju v Ljubljani. Tudi Jugoslaviji dela Avstrija težave, nas izkorišča, zato pozivljamo našo vlado, da se posluži pravic iz pogodbe in onemogoči oviralno delovanje te države.

Ministrske naredbe.

Poziv delniškim družbam. Ministrstvo za trgovino in industrijo pozivlja vse delniške družbe, da v smislu čl. 77. zakona o delniških družbah v zakonitem roku razglašajo odobrene bilance.

Razno.

Tovarna vagonov v Brodu. Skupina bank je zbrala 100 milijonov za ustanovitev tovarne vagonov v Brodu. Sedaj pa poročajo, da je vlada sicer pripravljena dati koncesijo, vendar bi se tovarna morala ustanoviti v Nišu in ne Brodu. Ker je Brod v sredini države in od vseh mej najbolj oddaljen, medtem ko leži Niš preblizu Bulgarski, pričakujejo prizadeti krogi da bo vlada vendarle uvidela večjo prednost Broda in dala dovoljenje za ustanovitev v Brodu.

Usoda mirovne pogodbe v Narodnem predstavništvu. Neposredno pred odhodom regenta v Bosno se je razpravljala v parlamentu San Žermenska mirovna pogodba z Avstrijo, ki je za nas Slovence baza ureditve vseh vsled sloma monarhije nastalih novih razmer. Res je, da je odobritev mirovne pogodbe le akt formalnosti, ker se na pogodbi ne da pač ničesar več spreminiti. Vendar smo z ozirom na velevažne gospodarske ključne pogodbe, ki se tičejo likvidacije bivše Avstrije, novoureditve prometnih razmer, ureditev zasebnopravnih terjatev, trgovskih odnošajev in političnih določil, pričakovali z optavičenostjo, da bodo našli zastopniki vsaj ugotovili krivice, ki jih nam po gospodarski strani dela mirovna pogodba. Namesto tega pa smo doživeli dva politična govora iz krogov slovenskih poslancev in ko je prišlo do glasovanja, ni bilo navzočih zadostno število poslancev, da bi bili mogli odobriti pogodbo. Tako se obnašajo naši poslanci, ko gre za milijarde narodnega premoženja.

Podržavljenje južne železnice.

Kakor smo se informirali v prometnem ministrstvu, se ima vprašanje podržavljenja južne železnice odločiti najpozneje do konca leta 1922. Od južne železnice predlagani provizorični sporazum ima trajati samo tri leta od 1920—1922. Ker je večina delniškega kapitala in obligacij južne železnice v rokah francoskih kapitalistov, in ga je treba obrestovati v frankih, je sklenilo generalno ravnateljstvo na Dunaju, da naj se osrednje knjigovodstvo vodi na Dunaju v frankovi valuti, medtem ko bi obratna ravnateljstva v posameznih državah vodila knjigovodstvo obrata v tamošnji valuti. Vsaka posameznih držav pa bi morala prevzeti obratno garancijo in vplačati v poseben obratni fond gotovo svoto. Na podlagi tega projekta je prometno ministrstvo izdelalo nov načrt, ki je bil predložen finančnemu ministrstvu v odobrenje. Dodatno k San Žermenski mirovni pogodbi sta Francija in Italija sklenile posebno pogodbo glede južne železnice in je podržavljenje južne na osnovi te pogodbe gotova stvar. S tem bi dobila Slovenija enotno železniško mrežje in samostojno ravnateljstvo za celo Slovenijo.

Spremembe v generalni direkciji carine Generalni direktor carinske uprave Sava Kukić je meseca julija odšel na dopust. Po poteku dopusta je ostal na razpoloženju in se ni več vrnil na svoje mesto. Istočasno je bil umirovljen šef administrativnega oddelka T. Dimitrijević, ki pa je bil iz

penzije zopet imenovan takoj nato za načelnika v četrtem oddelku trgovskega ministerstva, namreč oddelku za zunanjo trgovino. S Kukićem odhaja iz uprave najbolj verziran carinski politik in teoretik, ki je bil od l. 1888 maršantska postava in igral pri vseh trgovinskih pogodbah važno vlogo. Zadnji čas je bilo njegovo najzanimivejše delo pletiranje valorične carine za dobo, dokler se valutni odnošaji ne stabilizirajo. O vzroku personalnih sprememb ni mogoče zvedeti pozitivnih vzrokov. Povod pa je bila javna polemika obeh imenovanih v beograjskem časopisju meseca julija. S. Kukić je s svojo trgoglavostjo in neuvidevnostjo mnogo zakrivil na sedanjih carinskih razmerah. Toda direktno kriv, da je služba na carinskih uradih še vedno v provizoriju, da obstoja toliko antagonizma v carinski službi je bivši šef administrativnega oddelka T. Dimitrijević. Ta ni celo leto po svojem potovanju po Sloveniji ničesar pozitivnega ukrenil za zboljšanje neznosnih razmer med železnico in carino. Lahko si častitamo, da je postal sedaj načelnik oddelka za našo zunanjo trgovino in trgovsko politiko. Direktorja S. Kukića začasno zastopa njegov pomočnik direktor Bogdanović.

Na spodnjem Avstrijskem se je 21. avgusta t. l. ustanovil »Landesverband der Hoteliere in Niederösterreich.« Predsednik: Hotelier Julius Hofmann — Amstetten. Namestnik: Hotelier Franc Bittner — Waidhofen. Tajnik: Hotelier J. Inführ — Waidhofen. Dunajski hotelieri si hočejo ustanoviti svoje lastno društvo. Predpriprave za ustanovitev so v teku.

Nakupna zadruga avstrijskih vinotržcev se je ustanovila 10. avgusta t. l. Naslov: Einkaufsvereinigung österreichischer Weinhändler — Wien VIII. Langegasse 46.

Dunajski gremij trgovcev je izdal sestavo vseh določb, tičočih se iz in uvoza, plačil (deviz), znižanja ukinjenj ali zvišanja colnin za blagovni promet z inozestvom. K tej brošuri »Wahrenverkehr mit dem Auslande« je izšel 1. septembra 1920 dodatek. Brošura in dodatek se dobi v: »Sekretariat des Griemiums der Wiener Kaufmannschaft« — Wien IV. Schwarzenbergplatz 16. Cena K 15 in K 3.

Posledice trošarine. Trošarina podraži sladkor za 12%, kavo za 16%, riž za 5%, olje za 16% in sveče za tri odstotke. Posledice tega povišanja bodo nove mezdne zahteve delavstva. Uradništvo pa itak ni moglo izhajati in vedno grozi s stavko.

Uvoz in izvoz Anglije v mesecih julij in avgust 1920. Vrednost uvoza je znašala v juliju 163,342,351 f. šterl., izvoza pa 155,300,383 f. št. Uvoz je bil torej za 8,041,968 f. št. večji kot izvoz. Opaža se, da se je bombaža in volne uvozilo precej manj kot v istem mesecu preteklega leta, medtem ko se je uvoz gotovih fabrikatov zvišal. Pa tudi izvoz je v posameznih strokah napredoval. Tako se je izvozilo v juliju t. l. za 21,000,000 f. št. sukanca in bombažnih tkanin več kot v istem mesecu lanskega leta. Lokomotiv, vagonov in drugih prevoznih sredstev se je izvozilo za nad 6,000,000 f. št. V avgustu t. l. se je v Anglijo uvozilo raznega blaga v vrednosti 153,254,578 f. št., izvozilo pa za 114,903,335 f. št. Žita in moke se je uvozilo v tem mesecu za 7 1/2 milijonov f. šter. več, kot v istem mesecu preteklega leta, medtem ko se je uvoz mesa in slanine znatno zmanjšal. Tudi v tem mesecu vzbuja pozornost dejstvo, da je bilo uvoženih gotovih fabrikatov in polfabrikatov za 17 1/2 milijonov f. št. več meseca avgusta preteklega leta. Vseeno pa se mora priznati, da izvoz Anglije napreduje, ker se je v mesecu avgustu t. l. izvozilo iz Anglije za 99,645,443 f. št. fabrikatov, to je za 36,972,590 f. šterl. več kot v mesecu avgustu preteklega leta.

Nemški industrijski izdelki na Angleškem. Angleški časopisi poročajo, da Nemčija preplavlja angleške trge s svojimi cenimi izdelki. Enako orodje, katero prodajajo angleške tovarne na pr. po 15 šilingov, ponujajo nemške po 4. Boschmagneti stanejo 5 šterlinov, angleški enaki proizvod pa 12 šterlinov. Nemčija je bila vedno najcenejša in

čas je, da pridemo tudi mi v zvezo z njo namesto Avstrije.

Kriza v angleški industriji zavzema naranost ogromne dimenzije. Ena tovarna za drugo ustavlja delo in odpušča delavstvo.

Kriza v tekstilni industriji na Japonskem je zavzela velike dimenzije. Ustavilo je nad 700 tvornic delo in odpustilo nad 50.000 delavcev.

Tržna poročila. Zrnje in moka.

Skoplje: pšenica 2.40, rž 1.50, oves 1.10, ječmen 1.40, koruza 1.50, koruzna moka 1.80, fižol debeli 3.—

Zemum: pšenica 9.30 do 9.50, moka pšen. ničla K 14.—

Osljek: pšenica 9.50 do 9.60.

Vukovar: koruza 3.40 do 3.50.

Naša letošnja žetev pšenice znaša 15.5 mil. stotov in koroze 31 mil. stotov. torej smo letos pridelali pšenice za 6 mil. stotov in koroze za 3 mil. stotov manj kot v mirnih časih.

Vino.

Ljutomersko-oromoške gorice, začelom oktobra 1920. Danes se že ima pregled čez kvantitete in kvalitete vina v tem vinskem okolišju Slovenije. Kvantitativno se sme računati povprečno na 8—10 hl na ha, toraj še nekoliko manje kakor lani, ko se je računilo vsaj na 10 do 12 hl. Kvaliteta pa je zelo različna, ker so vinogradniki različno brali. Vinski mošt je kazal v tednu 12.—18./9. 15—17 stopinj sladkorja po klosterneburški tehtnici; izredno lepo in toplo vreme je povzdignilo moštne sladkor na 17—19 stopinj v prihodnjem tednu. Kdor pa je začel brati po 27./9. je imel 18—21 stopinj sladkorja pri povprečnih sortah. Sortirana vina so kazala v zadnjem tednu minulega in v začetku sedanjega meseca: Burgundec 21—23 stopinj, Rulandec 22—24 stopinj, Muškata silvanec 21 do 23 stopinj, Laški rizling 19—22 stopinj, Mali rizling 21—23 stopinj, Mozler 19 do 21 stopinj. Ta vina bodo izvrstna; kakor vse kaže, ne bodo zaostala za l. 1917. Sigurnih cen še ni! Manjše partije se kupujejo po 11—14 K za l.

Vino l. 1920. Gradacija letošnjega mošta, branega zadnje dni septembra in prve dni oktobra, kaže isti rezultat kakor l. 1917. Dobrota pa bo odvisna od kisline. Ta se bo pokazala po pretoku. Do danes je sigurno samo to, da bo letošnji vinski pridelek prekosil onega iz l. 1918 in 1919. Ravno letos se pogreša pomanjkanje strokovnih vinskih preizkušelj, ali v slučaju, da so se izvršile na naših vinorejskih šolah in kemičnih preizkuševališčih, obelodanjenje istih ob pravem času. R—

Italijanski vinski trg. Bratva v Italiji je srednja, kvaliteta povsod dobra, gradacija višja nego lani. Prve kupčije so se sklenile po 12—13 lir za stopnjo sladkorja, kmalu pa so cene poskočile na 15—17 lir. Kakor poroča »Giornale vinikolo italiano« je dognala uradna statistika, da se bo v Italiji pridelalo 64,000,000 q grozdja. Ker se 2 milijona centov porabi za direktni konzum, bo to grozdje dalo približno 42,000,000 hl vina. 1 q = 68 l). — Ta račun pa se je sestavil začetkom avgusta in je zato previsok. Bratva je izkazala precej manjše kvantitete. R—

Vinska letina na Francoskem bo dala letos okoli 5 mil. hl manj kot lansko leto.

Kolonijalno blago.

Konzum kave je v deželah, ki so bile med svetovno vojno blokirane, nazadoval za 90 odstotkov, kar se sedaj pozna na tržiščih s kavo. Vrh tega ovira sedaj konzum kave valuta. Cene kavi so znatno padle v kljub živahnemu kupovanju zgoraj omenjenih dežel. Nova letina, ki bo jako dobra, bo znatno povišala razpoložljive zaloge.

Cena sladkorja. V Nemčiji bo stal novi sladkor na debelo 6 mark, na drobno pa 8 mark kg. Na Češkem bo cena sladkorju baje za 2 in polkrat višja od lanske cene, ker za toliko so se povišali troški in plače.

Letošnja letina sladkorja v Češko-slovaški. Na Češkem je posejano nad 64.000 ha zemlje s sladkorno repo in

računajo, da bo znašal pridelek pese okoli 5,743.000 stotov, tedaj za 24 odstotkov več kot lansko leto. Ker ima letos repa okoli 17—18 odst, (lansko leto 16.04 odstotkov sladkorja, odpade na ha 47.93 stotov sladkorja (lansko leto 37.21 stot.) in bo letošnji proizvod sladkorja za 28.8 odstotkov večji kot lansko leto.

Izvoz petroleja iz Rumunske je prost.

Hmelj.

Žatec, 1./X. 1920: Promet nespremenjen — zelo čvrsto, živahno nakupovanje na kmetih — 4000—4300 č K za 50 kg.

Nürnberg: 150 bal prometa, boljše razpoloženje 2400—3000 M za 50 kg.

Žatec, 2./10. 1920: Slab promet, mirno, zelo čvrsto, 4100—4300 č K za 50 kg.

Nürnberg: Mirno, nespremenjeno čvrsto, 2400—3000 mark za 50 kg.

Žatec, 4./10. 1920: Na trgu mirno — na kmetih se kupčija nadaljuje — cene prav čvrste — 4200—4500 č K za 50 kg.

Nürnberg: 200 bal prometa — mirno, pa čvrsto — 2400—3000 M za 50 kg.

Žatec, 5./10. 1920: Mirno, vztrajno nakupovanje na kmetih, 4200—4500 č K za 50 kg, zelo čvrsto.

Nürnberg: 200 bal prometa, mirno, zelo čvrsto, 2400—3200 M za 50 kg.

Protestni shod. V četrtek popoldne se je vršil protestni shod proti neprimerno visoki trošarini in prometnemu davku, ki je v taki obliki neizvedljiv in krivičen. O shodu bomo poročali v prihodnji številki natančno. Povdarjamo, da je bila spomenica enoglasno sprejeta, kakor tudi resolucija, katero priobčujemo prihodnjič.

Kurzne razlike iz pogodbe 180/SH3 namerava C. U. pridržati. Kdor ima v dobro te razlike iz vplačil od oktobra do januarja na omejeno pogodbo, naj si preskrbi obračun od avstr. W. V. B. in ga predloži zvezi gremijev, ki bo storila potrebne korake v dosegu izplačila.

Književnost.

U Bjelovaru — »Privredna reforma«, čije je izlaženje usled tehničnih poteškoča bilo v prošlem mesecu onemogućeno, izlazi opet redovno. — Br. 36. »Privredne reforme« iziči če 7. oktobra.

MALI OGLASI

Sin trgovca, absovent Mahrove trgovske šole z odliko, želi v svrhu večje izobrazbe v trgovskem poslu primerne mesto v pisarni ali skladišču v večji kolonijalni ali delikatesni trgovini. Ponudbe na upravo lista pod „21“. 104, 1—1

Veletrgovina s špecerijo in deželnimi ter gozdnimi pridelki

ANT. KOLENC, CELJE

Kralja Petra cesta št. 22.

46, 20—9

Na debelo! **Na drobno!**

Veletrgovina z železnino

Breznik & Fritsch

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1

priporoča svojo izredno bogato zalogo različnega železnega blaga po nizkih cenah!

Točna in solidna postrežba!

Na debelo! 89, 20—2 **Na drobno!**

IVAN JELAČIN

Ljubljana

veletrgovina
s špecerijskim in
kolonijalnim
blagom.
Točna in solidna
postrežba!

2, 50—10

J. KORENČAN, Ljubljana

trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga na veliko, se nahaja
samo na Mestnem trgu 20.

Priporočam se cenj. odjemalcem za nadaljno naklonjenost ter bilježim

z velespoštovanjem

J. Korenčan, Ljubljana.

Naslov za dopise in brzojave ostane nadalje: J. Korenčan, Ljubljana.
79, 4—4

Špecerijska in delikatesna trgovina na debelo

T. Mencinger

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv.
Petra cesta št. 35.

Zaloga: vin, salam, likerjev, mineralnih vod.

13, 20—10

Semena za preprodajalce
priporoča

SEVER & KOMP.

LJUBLJANA.

Kupujemo deteljno, repno, korenjevo in travno seme, suhe gobe ter vse v našo stroko spadajoče predmete.

14, 20—8

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ul. 9

Največja zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Blago za obleke in plašče.

83, 6—4

Konfekcija za dame.

Veletrgovina

A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko

in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo.

22, 10—9
Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 15.

Šivalni stroji in stroji za pletenje
Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poutuje brezplačno. Pisalni stroji „Adler“.
Ceniki zastoj in franko. Kolesa iz prvih favoren. — Dirkoop, Strya, Waffrenad. 9, 15—2

80, 20—6
ADRIA
VANILIN-ŠEČER
PRAŠAK ZA PECIVO
ČAJ ADRIA PROIZVODI LJUBLJANA TELEF. 178. 403. ČAJ

Na debelo.

Fr. Zebal

Rudnik—Ljubljana
Dolenjska cesta.

Telefon interurban št. 430.

Priporoča
petrolej v lesenih sodih
sveče, sol, riž, sladkor
v kockah in kristal.

Kupujem po najvišjih dnevnih cenah in v vsaki množini

fižol. **Zahtevajte ponudbe!**

82, 15—4

				
Največja organizacija železninske stroke v Jugoslaviji	Veletrgovina z železnino D. Rakusch, Celje (Obstoj tvrdke 120 let.)		Ima vedno v zalogi vse potrebščine za stavbeno obrt, rokodelstvo, gospodinjstvo, poljedelstvo, industrijo.	
				
43b, 10-6				
				

	
Rudolf Pevec trgovec v Mozirju.	68, 12-6
Na debelo: hmelj, jabolka, žito, vino, manufaktura in špecerija.	
	

Časopisni papir format 63×95, 30 kg težak	Affichen-papir format 63×95, 24 kg težak
sortiran v 7 barvah, nudi cele vagone kakor tudi manjše množine franko kolodvor Maribor	
Ludovik Šef, Maribor Prešernova ulica št. 1. 92, 2-2	
Tovarniška zaloga papirja in pisalnega orodja.	
	
Najcenejša dobava za vse ostale vrste tiskovnega, pisalnega in omotnega pa- pirja in raznih pisalnih potrebščin!	
	
Brzjavaj: Papiršef Maribor.	Telefon šte. 148.

Združene veletrgovine v Celju
A. Kolenc, Elsbacher, Cvenkel in Ravnikar priporočajo po znižanih cenah: slanino, svinjsko mast, bučno olje, jedilno olje, mazilno olje, kuruzne in pšenične mlev- ske izdelke, oves, kavo in milo Zlatorog.
Telefon št. 135. Brzjavaj: Zito. 5 a), 25-5

Manufakturna trgovina
na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4
priporoča veliko zalogo manufak-
turnega blaga po znižanih cenah

preproge

srbske domače

ročne industrije

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti
45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158,
134/134, 136/204, 170/246, 210/274,
235/300, 272/304. 19, 11-5

PRVI MESTNI MLIN V CELJU

PRIPOROČA

43a, 10-4

VSAKOVRSNE MLEVSKE IZDELKE

V ZNANO NAJBOLJŠI KAKOVOSTI. -- DNEVNA DELAZMOŽNOST 80.000 kg.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: Balkansped.

6, 52-10

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zaccarinjenja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohištvnimi vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s tirom južne železnice.**Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji.****TONE MALGAJ**stavbeni, pohištvni pleskar
in ličar 16, 52-7
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.
Zajamčeno predvojno blago
za portale in prodajalne.

Na debelo.

Na drobno.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Šolske
potrebščine. - Razglednice.

106, 52-1

Na debelo.

Na drobno.

Priroden malinovec s sladkorjemin ekstrakte za umetne
soke nudi po najnižjih
dnevni cenah trvdka

20, 10-10

Srečko Potnik, Ljubljana

Metelkova ulica št. 13.

LENASI & GERKMAN

Ljubljana

Stritarjeva ul. 4 — Lingarjeva ul. 2

Trgovina s suknenim, modnim
in manufakturnim blagom.

Na debelo. 61, 20-8 Na drobno.

Društvo lesnih trgovcev
dravske doline

v Mariboru

Aleksandrova cesta šte. 45

kupi in prodaja

rezani in tesani lesv vsaki množini po dnevnih
cenah. 23, 52-10

17, 24-10

Fr. Stupica, LjubljanaGospodarska cesta 1
priporoča svojo zalogo
železnine, poljedelskih
strojev in železnih
blagajn na debelo.**Jadranska montanska
družba, d. z. o. z. Ljubljana**

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavi 'Montana'.

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste
kovin, rudnin
in kemikalij ter vse
industrijske izdelke, spa-
dajoče v rudarsko, fužinarsko in
kemijsko stroko. 65, 26-10

Zahtevajte povsod

**ILIRIJA
kremo za čevlje**dalje Ilirija čistilo in čistilni pra-
šek za kovine, parketno voščilo,
lak za usnje, vaselin in kolomaz

iz domače tovarne kemičnih izdelkov

Golob & Ko.

Ljubljana -- Vič.

Cena in kvaliteta povsem konkurenčna.

102, 20-1

Priporoča se veletgovina

Fran Derenda, Ljubljana

Emonska cesta 8.

105, 20-1

Brzjavi: Derenda Ljubljana. — — Telefon interurban šte. 313.

Podružnica: DUNAJ II., Obere Donaustrasse šte. 105.

Zastopstva: ZAGREB, ZEMUN, SARAJEVO.

Glavna zastopstva svetovnih čehoslovaških tovaren.

Sukno, hlačovina, podloga. - En gros.

Konfekcija v bogati izberi, od najfinejšega do
najpriprostejšega kroja in izdelave.**Anton Tonejc in drug**

Maribor, Jugoslavija

trgovina s kolonijalnim,
špecerijskim blagom in
deželnimi pridelki na debelo.

Brzjavi: Tonejc Maribor. — Telefon št. 68. — Čekovni račun št. 11.668.

Tekoči račun pri Ljubljanski kreditni banki v Mariboru.

UVOZ. — IZVOZ.

IZVOZ JAJC.

24, 52-10

Vsem trgovskim trvdkam,
družbam in korporacijam
se priporoča za vse vrste
tiskovin**TISKARNA „SAVA“**

v Kranju.

86, 15-4

67, 50-7

**A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 10.**Uvoz in prodaja vsako-
vrstnega inozemskega
manufakturnega blaga
in pletenin.

Na debelo in drobno.

Ant. KrisperColoniale
Ljubljana.

55, 52-10

„SVETLA“

elektrotehniško podjetje

JANKO POGAČAR

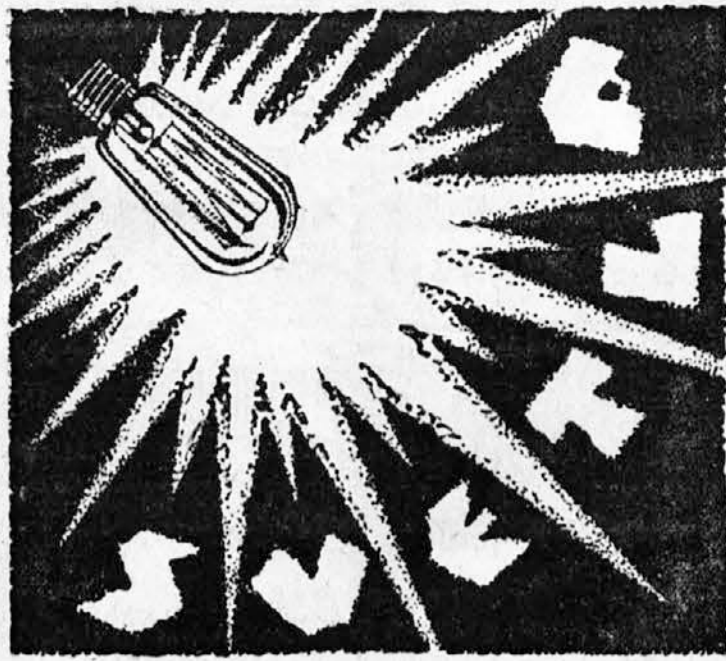
Lovro Effenberger & Cie.

Centrala LJUBLJANA

Najboljša izvedba. - Takojšnja odprema.
Najnižje cene. - Ponudbe in pojasnila na
željo vsaki čas brezplačno na razpolago.

Podružnica v ZAGREBU

Frankopanska ulica šte. 2.

Instalira: popolne elektrarne, prekozemske cen-
trale, popolne napeljave v mestih in
pokrajinah, naprave za vsakovrstno industrijo, raz-
svetljavo javnih in privatnih poslopij, tovarn, gle-
dališč, bank, hotelov itd., posamezne naprave za
normalne in špeciialne svrhe, telefonske, telegrafske
in signalne naprave itd.

Dobavi: motore, diname, pretvornike (Umformer),
generatorje za motore, ventilatorje, elek-
trične kurilne in kuhalne aparate za domačo, obrt-
niško in medicinsko uporabo, merilne aparate, števec,
inštalacijski in vodilni material vsake vrste, ročne
svetilke, armature, svetlobna telesa, žarnice vseh
vrst, vsakovrstni material za slabi tok, akumulato-
rje, žepne baterije, ovoje itd.

Izdeluje: moderna telesa za razsvetljavo, na-
mizne stoječe svetilke, stropne sve-
tilke, lestence, vsakovrstne svilene senčnike po
lastnih umetniških osnutkih, izdeluje naročila natančno
tudi po zaželenih predpisih ali vposlanih
skicah. 70, 20-4

Specijalitete: novi patentirani „Sona“-zvonci
za močni tok, brez baterije,
brez transformatorja, nikakih nadaljnjih stroškov za
oskrb zvonca, navadno priklopljenje zvonca brez
truda na vsako obstoječo svetlobno napeljavo, nova
patentirana autohupa „Sonavox“, patentirani
držaji za senčnike „Sona“ brez vijakov.

Prosimo, da blagovolite na-
slavljati svoje dopise in naročbe
edinovle na: „Godarška zadruga
za selško dofino na Češnjici“,
pošta Železniki.

Računske zneske nakazujte
s čekovno položnico. 90, 3-3

J. KOPAČ, svečarna
Ljubljana, Celovška cesta 90.
Priporoča voščene sveče, zvitke,
sveče za hišno rabo in kadilo.

Kupuje 60, 20-9
čebelni vosek, suhe satine, kap-
ljine po najvišji dnevni ceni.

Tovarna lesenih žeblijev
Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro.

Priporoča lesene žeblje, izdelane
po americkanskem načinu.

Kakovost nedosegljiva, so lepe
barve in iz trdega lesa. Vzorci
na razpolago. 103, 3-1

Moško in žensko pe-
rilo, predpasnike in
delavske hlače izde-
luje in razpošilja naj-
ceneje izdelovalnica
perila

R. Stermecki,
Celje.

Naročite vzorčni zavoj 12 komadov.
Izdelava zelo natančna! Cene posebno nizke!

Veležganjarna v Ljubljani

M. Rosner & Co.

naslednik 51, 10-3

VIKTOR MEDEN

prodaja fino pristno blago lastnega izdelka:

slivovico, brinjevec, sadjevec, rum, konjak
in razne likerje po najnižjih cenah.

Kupuje sadje vseh vrst pripravno za ku-
hanje žganja. Telefon 71.

Underwood

najboljši americkanski pisalni stroj
sedanjosti.

Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20-9

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno vrejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno
banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20,000.000 K. — Rezerve okrog 6,000.000 K.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Sprejema: vloge na knjižice in na tekoči
račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: devize, valute, efekte itd.

Eskontira: menice, terjatve, fakture.

Daje: kredite in predujme na blago, efekte itd.

Izdaja: akreditive na vsa tu- in inozemska
mesta.

Pospešuje: trgovino, industrijo ter uvoz in
IZVOZ.

Brzjavni naslov: Eskomptna. Interurb. tel. št. 146.

50, 20-9

**Veletrgovina manu-
fakturnega blaga**

Hedžet & Koritnik

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon interurban št. 75.

Dobiva ponajveč iz An-
glije v velikih množinah
raznovrstno volneno,
modno in perilno blago.